

SLOVENSKI SOKOL.

Štev. 2.

V Ljubljani, 25. februarja 1906.

Leto III.

Sokolski koledar.

(Konec.)

Pa tudi, če je brat pisatelj morda mislil na praktično telovadbo, naj bi te ne bilo „preveč“, se ne moremo strinjati z njim. Ob sedanjih razmerah slovenskega Sokolstva celo, mislimo, da mora biti v zveznih vaditeljskih tečajih praktične telovadbe kar največ mogoče. Kar največ — bo komaj zadosti! V zadnjem času se je pri nas osnovalo razmeroma precejšnje število novih društev in pričakovati je, da bo število raslo vedno bolj. Večinoma je v novih društvih velika težava z vaditelji. Nekatera starejša društva pomagajo sicer bližnjim novim društvom s „popotnimi“ učitelji. V kratkem času pa, ki je na razpolago, morejo ti učitelji izobraziti pač le vaditelje „za silo“. Ravno za mlajša in nova društva bo zategadelj zvezni tečaj največje važnosti. Že radi majhne praktične izobrazbe, ki je je pričakovati pri tečajnikih iz takih društev, treba zahtevati v tečaju kar največ praktične telovadbe. Pa tudi potem, ko se po nekaterih tečajih, kakor je upati, pomnoži število boljših vaditeljev, ko bo lažje tudi novim društvom dobiti izobraženejših načelnikov in vaditeljev, ki bodo vzgajali boljši material za zvezne tečaje, bo vzdržati zahtevo, da je praktični telovadbi dati v zveznih tečajih kar največji obseg. Saj bo zahtevati vedno

največjih uspehov, ki jih je sploh moči doseči. Čim izurjenější bodo prišli telovadci v tečaj, tem više bo postaviti cilj, ki ga jim je doseči v praktični telovadbi ne samo glede izvedbe vaj, temveč tudi glede raznovrstnosti vaj. Zvestim načelu vsestranosti nam je vadivo čimdalje bolj izpopolnjevati. Ob rastočem gradivu, ob novih vajah, ki jih ustvarja telovadni napredek, bo v tečajih, če naj bodo tej nalogi kos, slej kakor prej v poznejših kakor v prvih, vsekakor treba kratki čas enega meseca za praktično telovadbo izrabiti do one skrajne meje, ki jo sploh dopuščajo telesne moči telovadcev.

Treba pa tega ne bo samo zategadelj, da se izpopolnijo tečajniki v praktični izurjenosti, torej kot telovadci, temveč še iz važnejšega razloga. Vaditeljskim tečajem je namen, izobraziti vaditelje, dati ali izpopolniti tečajnikom v a d i t e l j s k o izobrazbo, izpopolniti jim pa tudi sokolsko vzgojo. To dvojje nareja zahtevo, da je dati praktični telovadbi v vaditeljskih tečajih kar največji obseg, še nujnejšo.

Boljši Sokoli, nego so bili pred vstopom v tečaj, naj ga zapuste tečajniki. S praktično telovadbo pa se bo najbolje in najlepše izpopolnila sokolska vzgoja tečajnikov. Dobrih So-

kolov ne bo vzgojila sama beseda učiteljeva, krepko in energično delo, vztrajno, natančno delo v telovadnici, delo, ki mu vdahnejo tečajevi učitelji pravi sokolski duh, bo tu odločilno. Praktično delo, uravnano po sokolskih načelih, bo zlasti tudi poglobilo umevanje sokolske misli. V sredi prakse, pri sokolskem delu bodo učitelji z največjim pridom tečajnikom ob tej in oni priliki pojasnjevali sokolstvo, pomen telovadbe, prevažnega tega sredstva v dosego sokolske naloge, opozarjali na važnost in neprecenljivo vrednost dela, ki ga tečajniki ravno vrše.

Ravno tako bo za vaditeljsko, za učiteljsko izobrazbo tečajnikov praktična telovadba najboljša šola. Praktično bodo tu vadili tečajni učitelji tečajnike v vodstvu telovadbe s svojim dobrim zgledom, vadeč sami, pa tudi s tem, da bodo tudi sami tečajniki po vrsti vodili in vadili svoje sodruge. Nadzirajoč jih, bodo učitelji dajali navodila in nasvete, opozarjali na napake ter jih popravljali. Čim večkrat in dalje časa in glede večjega števila vaj bo videl tečajnik dobri zgled učitelja, čim večkrat bo poskusil vaditi tudi sam, tem večji prid bo imel za svojo vaditeljsko izobrazbo. Praktični vadbi je torej odmeriti kar največ časa tudi iz tega razloga. Ker mora pouk pri praktični telovadbi v tečaju meriti ne samo na čim večjo telovadno izurjenost tečajnikov, temveč tudi na njih vaditeljsko, učiteljsko usposobljenost, že zategadelj se pa tudi praktična telovadba ne bo mogla omejiti na same manj poznane vaje, kakor to predlaga brat pisatelj.

Pri praksi že pa se bo učiteljem ozirati tudi na telovadno teorijo. Pred vsem bo tu najprimernejša prilika, da

si prisvoje tečajniki dobro terminološko znanje. Tudi v drugem bo za dobro umevanje teorije dostikrat neogibno potrebna praktična izvedba, saj pa bo med praktično telovadbo moči pripravljati boljše in hitrejša pojmovanja teorije ali pa izpopolniti teoretična predavanja, ki jih seveda nikakor ne smatramo za nevažna. Toda čim več stvarine se bo predelalo praktično, tem večjo korist bo imel tečajnik pri telovadno-teoretičnih predavanjih.

V kratkem času enega meseca bo kajpada težko moči vsemu kaj, kar treba znati vzornemu vaditelju. Lepo število teoretičnih predmetov navaja brat pisatelj. Ob primanjkovanju časa ne pride na vrsto ta in oni predmet, ki je s telovadbo v ožji ali daljnji zvezi. Vsekakor pa mislimo, da bo v presledkih med praktično telovadbo preostajalo toliko časa, da bo teoretično moči predelati za prakso najbolj važna predmeta: sokolski telovadni sestav in metodiko, dalje da bo moči na kratko podati zgodovino telovadbe, razložiti organizacijo Sokolstva in vsestransko pojasniti sokolsko misel, naposled menimo, da bo tudi še prilika, tečajnike poučiti v najpotrebnejšem o ustroju človeškega telesa, o zdravstvu in o prvi pomoči pri nezgodah. Skušnja pokaže, če bo moči še kaj drugega privzeti za teoretična predavanja, s pridom privzeti za udeležnike enomesečnega tečaja. —

O „telovadbi na srednjih šolah“ razpravlja br. I. J. Pisatelj podaja najprej nekaj zgodovinskih podatkov o šolski telovadbi. Tu so navedeni Montaigne, Locke, Rousseau, Basedow, Pestalozzi . . . zamen pa iščemo vsaj imena velikega Slovana Komenskega. In vendar bi ga bilo

omeniti, četudi ne bi bil članek spisan za — sokolski, slovanski koledar. Saj mu celo Nemci priznavajo častni naslov „pedagogičnega vedeža“. Glej v dr. Karla Eulerja „Encyklopädisches Handbuch des gesamten Turnwesens und der verwandten Gebiete“ članek H. Schroërja: Comenius. Na koncu članka pravi pisatelj: Comenius je bil prvi pedagog, ki je misel telesne gojitve vzel v pojem šole in z zahtevo šolske telovadbe le-to postavil na njeno stališče kot potrebni del vzgojnega načrta. S tem, da je prvokrat sestavil in izvedel popoln načrt šolskih telesnih vaj, je postal pravi oče šolskega telovadnega pouka. S svojo pred poltretjim stoletjem izrečeno zahtevo, da je dati mladini vsakdanjega navodila k teku in vajam, je današnjemu času še daleč naprej!“

Poseben odstavek je brat pisatelj posvetil Spiessu. Nočemo kratiti velikih zaslug Spiessovih za telovadbo sploh in posebej še za šolsko telovadbo — želimo pa si tudi za šole Tyrševega vadbenega sestava.

Glede avstrijskega učnega načrta za telovadbo na srednjih šolah z dne 12. februarja 1897, o katerem govori v nadaljnjem brat pisatelj, naj opomnim, da ni ostal brez velikih očitkov, da, zadela ga je celo ostra obsodba avstrijskih telovadnih učiteljev v „Memorandu“, ki ga je izdalo društvo avstrijskih telovadnih učiteljev l. 1898. Ta „Memorandum“ je provzročil, da je ministrstvo premenilo instrukcije z razpisom z dne 1. marca 1899, št. 5546.*)

Pisatelj navaja dalje razne ovire, zadržujoče večji razvoj telovadbe na srednjih šolah, in podaja na koncu statistiko telovadnega obiska na nekaterih zavodih na Kranjskem. Naj bi se brat pisatelj vsako leto potrudil in sestavil tako statistiko, če mogoče, o vseh naših srednješolskih zavodih, da bo moči v prihodnjih letih določiti, kolik je napredek ali nazadek. Proti letu 1905 bo nazadek komaj mogoč, tako žalostna je slika, ki nam jo kaže statistika za to leto. Naj bi se skoraj izpolnil up, ki ga izreka brat pisatelj na koncu članka, da bi zasijala tudi šolski telovadbi kmalu zora!

Koledar prinaša nato nekaj zanimivih „raznoterosti“, „obrazec sokolske organizacije“, pod nadpisom „Slovansko Sokolstvo“ pa navaja najprej člane predsedništva Slovenske sokolske zveze, potem posamezna slovenska sokolska društva, njih odbornike in vaditelje, število članov itd., naslove slovenskih sokolskih načelnikov, izkaz pešizletov slovenskih sokolskih društev, naposled kratke podatke o sokolskih zvezah drugih slovanskih narodov. V prihodnjem koledarju naj bi se vsaj o slovenskem Sokolstvu objavil tudi statistični pregled. Naj bi v prihodnje tudi izginila iz nekaterih društev malomarnost, ki je zakrivila, da letos podatki niso o vseh društvih popolni.

Statističnemu delu slede oglasi in večje število praznih listov za zapiske.

Koledar je v čast svojemu izdajatelju. Naj bi se mu Sokoli z obilno naročbo izkazali hvaležne za njegov trud in požrtvovalnost!

*) Glej „Sokol“ l. 1905: Jaroslav Pechan: „Osnovy k vyučování tělocviku na školách středních“. O novih predpisih pravi pisatelj, da so mnogemu očitku „Memoranda“ vzeli ostrino, nekateri pa da so docela izgubili upravičenost. Glej dalje: „Sokol“ l. 1899: K. Regal: „O tělocviku na školách středních“. Regal, obsojujoč načrt iz l. 1897., navaja tudi slabo mnenje Nemca prof. dr. Kocha o razredni telovadbi po Spiessovem sestavu (str. 130).

Vestnik slovenskega Sokolstva.

Zapisnik o II. seji vaditeljskega zbora Slovenske sokolske zveze dne 28. januarja t. l. ob devetih dopoldne v „Narodnem domu“ v Ljubljani. Navzoči so bili vsi razen načelnikov iz Kranjske gore in Tržiča.

Zborovanje je otvoril br. Jože Smertnik. Pozdravil je zbrane načelnike in vaditelje ter zastopnico Ženskega telovadnega društva v Ljubljani ter nato prešel na dnevni red.

1.) Zapisnik I. seje vad. zbora S. S. Z. se je odobril.

2.) Br. Smertnik je poročal, da je br. dr. Viktor Murnik, starosta ljubljanskega Sokola, v zadnji odborovi seji S. S. Z. predlagal, naj bi se v interesu br. Drenika v prihodnji seji zveznega vaditeljskega zbora popravila formalna napaka, ki se je naredila pri volitvi zveznega podnačelnika. Ugovarjal je namreč br. dr. Murnik, da se je izvršila volitev v I. seji vaditeljskega zbora formalno nepravilno, ker niso bili, oziroma niso mogli biti br. vaditelji, ki so bili šele kooptirani v vad. zbor S. S. Z. v I. seji vad. zbora S. S. Z., povabljeni že tudi k tej seji, v kateri bi se torej volitev podnačelnika ne bila smela vršiti. V prvi seji se je razpravljalo, ali se naj izvrši volitev ali ne, in poročevalec je bil tudi proti temu, da bi se izvršila. Drugi bratje pa so zastopali stališče, da se naj izvolitev podnačelnika izvrši na vsak način, ker so vaditelji in načelniki od daleč pripotovali in bi bil še enkrat prihod združen z zamudo časa in stroški. Večina članov vad. zbora S. S. Z. je bila takrat navzoča in tudi od 5 kooptiranih vaditeljev so bili navzoči 3. Izvoljen je bil nato soglasno za podnačelnika br. Bojan Drenik. Iz tega sledi, da bi tudi nalašč v ta namen sklicana seja ne izpremenila v bistvu volitve. Poročevalec je vprašal člane, ali se strinjajo z izvršeno izvolitvijo, ali pa se naj popravi formalni pogošček pri volitvi s še enkratno volitvijo. Br. Evgen Sajovic je rekel, da se je izvršila volitev proti pravilom, da si je bilo prav, da se je vpoštevalo, da imajo volilci daleč do Ljubljane in bi bili z volitvijo v novi seji združeni zopetni stroški. Pravila naj bi se v tem oziru popravila, kadar se izpremenijo. Br. Zadel je z ozirom na to, da se je izvršila pri volitvi formalna napaka, predlagal, naj voli zbor podnačelnika še enkrat in naj voli br. Drenika za podnačelnika. Prvi predlog je bil sprejet so-

glasno. Pri volitvi je bil izvoljen br. Bojan Drenik z vzklikom za podnačelnika S. S. Z.

3.) Br. Smertnik je poročal: Čl. 22. pravil S. S. Z. določuje: „Vaditeljski zbor S. S. Z. se ravna po lastnem poslovniku, sprejetem od zveznega občnega zbora“. Treba je torej izdelati načrt poslovnika vad. zbora S. S. Z. in ga potem poslati vsem članom vaditeljskega zbora, da ga doma proučijo. Pri prihodnji seji vad. zbora se pregleda ta načrt in potem predloži v odobrenje zveznemu občnemu zboru. Na vprašanje poročevalčeve, če se kdo prostovoljno oglasi za to delo, je sprejel br. Evgen Sajovic to nalogo.

4.) O nadzorstvu zveznih društev je poročal br. Smertnik. Nadzorstvo društev se bo izvrševalo v tehničnem oziru, ker v drugem oziru nadzorovati društva nima pravice vad. zbor. Tehnično nadzorstvo je potrebno. Beseda „nadzorstvo“ sicer ni popolnoma primerna, bolje bi bilo reči „pouk“, kajti nadzornik bo bolj potovalen učitelj nego nadzornik v pravem pomenu besede. Če bo videl nadzornik napako, jo bo povedal in popravil. Danes je treba določiti način za nadzorovanje zveznih društev za toliko časa, dokler ne dobimo tudi za to delovanje zveznega vad. zbora posebnega poslovnika. O vsakem nadzorovanju je sestaviti zapisnik. Določiti je treba tudi nadzorovalni red. O tej točki se je razvila živahna debata, katere so se udeležili bratje: Sajovic, Drenik, Zadel, Novak, Ambrožič, Vincenc, Smertnik. Končno so se sprejela sledeča navodila za nadzornike: 1.) Nadzorovati je društva po možnosti dvakrat na leto, vsekakor vselej pred vsakim velikim javnim nastopom, da se na ta način povzdigne enotnost in izvežbanost društev. 2.) Prihod nadzornika je vselej društvom naznaniti, le izjemoma lahko pride nadzornik tudi nenaznanjen. 3.) Nadzornik določi za nadzorovalno uro vadbeni načrt, ne da bi ga prej naznanil načelniku nadzorovanega društva. 4.) Nadzornik mora sestaviti o izvršenem nadzorovanju zapisnik in ga poslati zveznemu vad. zboru, ki pošlje prepis zapisnika odboru nadzorovanega društva. Izvirni zapisnik podpiše samo nadzornik. 5.) Načelniku nadzorovanega društva je dovoljen radi pristransko sestavljenega zapisnika priziv na vaditeljski zbor S. S. Z.

Sestavo načrta za poslovnik nadzornikov je prevzel prostovoljno br. E. Sajovic.

5.) O vadbenem načrtu je poročal br. Sajovic, da je proučeval 3 načrte, in sicer načrt češkega dunajskega Sokola, načrt, ki ga je izdelal br. Prager, in načrt ljubljanskega Sokola. Vsi trije načrti so že stari. Poročevalcu najbolj ugaja načrt ljubljanskega Sokola, in sicer radi tega, ker ima vso telovadno snov razdeljeno samo na tri mesece, drugi njemu znani vadbeni načrti pa imajo razdeljeno snov na 36 tednov, to je $\frac{3}{4}$ leta. Takih dolgih načrtov ne more priporočati, ker med letom vstopajo novi člani in je raditega mogoče, da bi gotovih vaj sploh ne predelali, ker pridejo na leto samo enkrat na vrsto. Poročevalec je predlagal, da se sprejme vadbeni načrt ljubljanskega Sokola. Br. Smertnik je priporočal telovadbo po načrtu in pripomnil, da naj ne bo vadbeni načrt samo za razvrstitev orodja in vrst, ampak da se vrste ravna tudi po vadbenem načrtu predpisanih vaj. Ako se vadiatelj ne drži tudi v tem pogledu načrta, kaže lahko vaje, ki se slučajno njemu zljubijo, in tako postane telovadba enostranska. Res je treba ob gotovih prilikah kreniti nekoliko od vadbenega načrta, tako n. pr. ob pripravah za tekmo, vendar mora skušati dober vadiatelj spraviti v sklad tudi te priprave z načelom vadbenega načrta. Znano nam je, da se nekatere vaje pri nas premalo goje: na pr.: vaje v vesi, zlasti vaje v vesi zadaj, ki so prav lepe in težke. To kaže, da se še premalo držimo vadbenega načrta. Br. Smertnik se je sicer strinjal s predlogom br. Sajovica, omenil je le, naj se pošlje predlagani načrt prej vsem članom vad. zbora S. S. Z. v pogled in se šele v prihodnji seji o njem sklepa. Sprejeto. Enako se je sklenilo urediti vadbeni načrt za žensko telovadbo.

6.) Br. Zadel je predlagal o volitvi društvenih načelnikov resolucijo na odbor S. S. Z. Sprejeto.

7.) O nastopu zveznih društev pri slavnosti brežiškega Sokola dne 4. junija t. l. je poročal br. Smertnik: Občni zbor S. S. Z. je sklenil, da se bo vršil prihodnji redni občni zbor S. S. Z. v Brežicah o priliki, ko bo praznoval brežiški Sokol zastavno slavnost. Zvezni občni zbor se bo vršil binkoštno nedeljo popoldne, binkoštni ponedeljek pa se bo vršila slavnost. Ker se pripravljajo posamezna društva že sedaj za ta zlet, se je nadejati, da bo tako časten za slovensko Sokolstvo, kakor so bili zadnji

veliki skupni nastopi. Priporočati pa je številno udeležbo društev ne le radi tega, ker bo to I. nastop Zveze, ampak pred vsem da podkrepimo bratskega brežiškega Sokola in tamošnje Slovence v njih narodnem boju. Poročevalec je priporočal, da vadijo društva za ta zlet proste vaje, določene za vsesokolski zlet v Zagrebu. Drugi spored javne telovadbe se pa določi, ko se poizve, koliko telovadcev pozameznih društev bo nastopilo. Debate so se udeležili bratje: Vidmar, Drenik, Sajovic, Zadel. Br. Smertnik je vprašal po vrsti vse društvene načelnike, po koliko vrst za telovadbo na orodjih in telovadcev za proste vaje bodo poslala njih društva za zlet v Brežice. Rezultat štetja: 12 vrst za telovadbo na orodju in 144 telovadcev za proste vaje. Končno se je sklenilo poveriti br. Smertniku ureditev vseh priprav za ta javni nastop in vodstvo te javne telovadbe tudi tedaj, ako bo na zveznem občnem zboru izvoljen drug načelnik.

8.) O zletu v Zagreb je obširno poročal br. Smertnik. Po tem poročilu se je vnela živahna debata, v katero so posegli bratje: Zadel, Polak, Sajovic, Novak, Drenik, Vincenc. Zbor je sklenil, da se udeleži tekme v Zagrebu, ako bodo slovanski Sokoli tekmovali skupno bodisi z drugimi gosti ali hrvatskimi Sokoli, ker tekma Slovencev samih med seboj bi ne imela pomena. Pooblastil se je br. Smertnik, da uredi v imenu vadiateljskega zbora S. S. Z. to zadevo.

9.) Slučajnosti. Br. Kostnapfel je vabil k slavnosti razvitja zastave šišenskega Sokola. Br. Drenik je vabil na izlet, ki ga priredi ljubljanski Sokol v Domžale; ta izlet bo posebno važen z ozirom na tam naraščajoči nemški vpliv in za okrepitev novoustanovljenega društva v Domžalah. Br. Novak je izrazil željo, da bi zastavili br. načelniki svoj vpliv v to, da ne bi prihajala v slovenske politične liste taka poročila, ki ne ustrezajo sokolskemu duhu. Br. Sajovic je opomnil, da načelnik ne more nadzorovati dopisnikov; to bi sezalo preko njegovih dolžnosti. Reč pa tudi ne spada v sejo vadiateljskega zbora. Br. Smertnik je poročal, da se bo vršil po zletu v Zagreb izlet v Dalmacijo in Črno goro, ki ga prirede brati Čehi. Tudi med slovenskimi Sokoli je mnogo zanimanja za ta izlet in prav mogoče je, da se priklasi še več naših boljših telovadcev. Potem bi bilo mogoče tudi slovenskim Sokolom nastopiti v Črni gori. Nastop tam ne bi bil brez pomena

za Sokolstvo. Sklenilo se je, da naj br. Smertnik uredi to zadevo sporazumno s predsedstvom Zveze.

Nato je zaključil br. načelnik ob poldveh popoldne sejo in pozval vse navzočne člane vaditeljskega zbora, da se zbero popoldne ob treh v telovadnici. Popoldne ob treh do poldsemih so vadili člani vaditeljskega zbora proste in tekmovalne vaje za zlet v Zagreb.

ik.

Poročilo o odborovi seji S. S. Z. dne 8. decembra naj izpopolnimo glede „domačega reda“ z naslednjim: Poročevalec zvezni načelnik br. Josip Smertnik je predložil po češkem domačem redu, natisnjem v knjižici „Radce Sokolský“, sestavljen domači red ter prebral posamezna določila, ki so se odobrila vsa razen točke 28., glede katere se je vnela daljša debata. Poročevalec je predlagal, naj se sprejme besedilo, kakršno je v češkem vzorcu, namreč: „Člani se nazivajo ‚bratje‘ in se tikajo. Za izvršujoče člane je to obvezno, za drugo članstvo pa velja samo tedaj, kadar društvo skupno nastopa.“ Proti temu besedilu se je oglašil starosta ljubljanskega Sokola, br. dr. V. Murnik, rekoč, da bi se z njim uvedlo nekako formalno bratstvo. Predlagal je, naj se glasi določba absolutno za vse in povsod brez izjeme. Drugi stavek naj se zategadelj opusti ter določba imej samo tale stavek: „Člani se nazivajo ‚bratje‘ in se tikajo.“ Proti obema predlogoma se je oglašil zvezni podstarosta br. dr. D. Treo: Vpoštevati je razmere, ozirati se je na to, da v nekaterih društvih pravo pojmovanje sokolskega bratstva še ni tako prodrlo, da bi bil mogoč absoluten predpis. Sicer pa je tudi on proti razločevanju med izvršujočimi in drugimi člani. Bratstvo in tikanje je priporočljivo za vse, obveznost pa se naj določi za vse izvršujoče člane pri javnih nastopih. Izvršujoči člani bi mogli biti samo tisti, ki imajo toliko discipline in v obmejnih krajih tudi toliko poguma, da redno nastopajo ob javnih nastopih. Besedilo naj se glasi: „Člani se nazivajo ‚bratje‘ in se tikajo. Obvezno pa je to pri društvenih nastopih, t. j. pri vsakem skupnem društvenem delovanju.“ Br. Smertnik je polemiziral proti predlogu br. dr. Murnika in br. dr. Treo. Proti predlogu br. dr. Murnika je bil zato, ker vsled njega ne bi bilo obvezno tikanje. Obvezno tikanje, t. j. tikanje ne le pri društvenem delovanju, ampak pred vsem v zasebnem življenju, je pa mogoče doseči samo pri izvršujočih članih, ker vsako

sokolsko društvo ima več ali manj takih članov, ki jako radi gmotno podpirajo delovanje društev, katerih pa ni mogoče prisiliti po nobenih predpisih, in naj se sklenejo še taki, da bi izvrševali sokolsko bratstvo in bi se tikali tudi v zasebnem življenju z vsemi člani. Njegov predlog je izražal le to, kar faktično že obstoji v slovenskem Sokolstvu, in je nameraval sedanje razmere le še izboljšati. Tak predpis, ki je popolnoma jasen, bi posebno dobro služil društvenim funkcionarjem, ki jim je članstvo vzgajati v bratstvu, v praksi bi se pa lahko na različne načine tolmačila samo splošna določitev principa o sokolskem bratstvu baš radi tega, ker bi se ne držati takega predpisa nikdar vsi člani. Proti predlogu br. dr. Treo je bil poročevalec zato, ker bi obvezno bratstvo in tikanje samo za javne nastope ne ustrezalo sokolskim načelom. Br. dr. Murnik je zagovarjal svoj predlog, poudarjajoč to, da ne gre predpisavati vnanjega bratstva, vezanega na kraj, s katerim se takorekoč obleče in sleče. Resnično bratstvo med vsemi člani mora biti končni naš cilj; društveni činitelji, zlasti vaditelji morajo po vseh močeh skušati doseči, da se mu članstvo vsaj kolikor moči približa. Končni cilj, težnja pa se mora jasno izraziti v pravilih. Če bi se že njegov predlog ne sprejel, bi se govornik kvečjemu mogel zadovoljiti, ako bi se glasila določba: „Člani se nazivajo ‚bratje‘ in naj se tikajo.“ Po daljši debati se je sprejelo tole besedilo: „Člani se nazivajo ‚bratje‘ in naj se tikajo. Obvezno pa je to pri društvenih nastopih, t. j. pri vsakem skupnem društvenem delovanju.

Gorenjskega Sokola IX. redni občni zbor. (Konec.) Načelnik br. Miroslav Ambrožič je poročal: O pretekem letu moramo reči približno isto, kar smo rekli o lanskem. Nekaj se je napredovalo, pa bi se lahko še več, kajti dosti je še slabega, kar bi se dalo izboljšati, ker vse, kar je mogoče, je treba storiti, to je naša dolžnost. Najbolj moramo pač grajati svojo slabotno voljo, premnogokrat tesnosrčnost, celo premnogokrat brezbriznost, kajti vsako leto stopamo v novo dobo z novimi sklepi, vsako leto si kažemo hibe in napake, iste pomanjkljivosti. Ena glavnih je pomanjkanje ljudi, ki bi se hoteli resno z delom posvetiti Sokolstvu. — Vaditeljski zbor je štel v začetku leta 5 članov, sredi leta 4 in konec leta 6 članov. Danes so v vaditeljskem zboru poleg načelnika vaditelji: Fran Ažman, Janko in Evgen Sajovic

ter vad. pripravniki Ivan Benedek in Valentin Wester. Vad. zbor je ukrepal v 12 sejah. — Telovadni obisk je bil lani sledeči: članov je telovadilo 2519 v 136 urah, povprečno torej v uri 19. Največji povprečni obisk je bil meseca decembra 24, najmanjši septembra 15. Menjalo se je v telovadnici 80 članov. Telovadilo se je po 3krat na teden, in sicer v ponedeljek, sredo in petek, starejši bratje od 6.—7. ure, mlajši pa od 9.—10. ure zvečer. Ženski oddelek telovadi v torek in četrtek od 5.—5. ure; telovadilo je 834 telovadk v 72 urah, povprečno 12 na uro. Obrtni naraščaj telovadi ob nedeljah od 3.—4. ure; telovadilo je 492 vajencev v 35 urah, povprečni obisk 14. Šolski naraščaj telovadi v ponedeljek, sredo in petek od 5.—6. ure; telovadilo je 930 v 90 urah, povprečni obisk 11. — O mlajših bratih moramo reči: večina letošnjih telovadcev je bila jako redna. Jako hitro pa so se menjavali, ker jih je mnogo ostalo samo kratek čas v Kranju. Omeniti pa moram še tistih bratov, ki jih je še toliko in bi lahko telovadili z nami. Ti so pozabili, da mora biti vsak pravi Sokol tudi telovadec. Telovadnica je naše prvo torišče, ker v njej se učimo delati, tam krepimo telo in duha. In ako hočemo stopiti v svet kot narodni vojaki, nabaviti si moramo orožja: jekleno, neomagljivo energijo, disciplino, pogum, samozavest in silno voljo. To si prigajmo v telovadnici. Če pogledamo danes v našo telovadnico, vidimo same mlade obraze, ali želeli bi si in delati moramo na to, da dobimo medse ljudi starejše po letih, da se naše vrste vsestransko pomnože. Poleg tega pa naj bi žrtvovalo več bratov nekoliko časa za vaditeljsko izobrazbo, ker zagotov je obstanek le onemu društvu, ki ima dosti dobrih vaditeljev. Pri starejših bratih nismo zadovoljni s številom. Več in iz vseh stanov delavcev rabimo. — Ženska telovadba je kazala v začetku leta bolj žalostno lice; mnogo boljše pa je bilo ž njo na koncu leta. Meseca decembra se je število telovadk naenkrat pomnožilo, nekaj sester se je oglasilo k vad. tečaju, v katerem predava brat Evgen Sajovic, in upati je, da se razvije do popolnosti ženska telovadba takoj, kakor hitro prevzamejo vodstvo pri telovadbi članice same. — Posebno važnost je tudi letos polagal vaditeljski zbor na naraščaj — obrtni in šolski. Ker mojstri niso dovolili dečkom hoditi ob delavnikih zvečer telovaditi, smo jim odkazali telovadno uro v nedeljo popoldne. Telovadilo se je pri tej uri celo leto jako mar-

ljivo, konstatirati moramo z ozirom na lansko leto znaten napredek. — Šolski naraščaj istotako napreduje. Posebno zadnja dva meseca je bilo pri tej telovadbi najživahnejše življenje.

Naj ne bo Sokola očeta ali gospodarja, ki ne bi poslal svojega sina ali vajenca v telovadnico. To je narodna učilnica. Tu je mogoče napraviti iz šibkega dečka krepkega, zdravega človeka, jeklenih mišic in živcev, može, ki naj tvorijo zdrav in čil narod, kajti le tak narod ima pravico do življenja, le tak narod vzdrži v boju za bitje in obstanek, v katerem podleže in izgine vse, kar ni za življenje sposobno in je celoti na potu. — Takoj v začetku leta je sklenil vad. zbor prirediti vsakih 14 dni po en pešizlet, ki naj bi se ga udeležili vsaj vsi telovadci in nekaj netelovadcev v kroju, toda posrečilo se mu ni ta svoj sklep izvršiti radi prevelike zločnosti članov. Priredilo se je samo 5 pešizletov in dvoje izletov s telovadbo, in sicer: I. dne 25. marca pešizlet v Smlednik z udeležbo 20 (25 km), II. na Bled dne 16. aprila z udeležbo 20 (13 km), III. 14. maja čez Kokrico in Naklo v Podbrezje z udeležbo 17 (12 km), IV. dne 1. junija celodnevni pešizlet čez Šenčur, Zgor. Brnike, Vodice na Šmarno goro, potem v Tacen in Vižmarje (30 km) z udeležbo 15, V. celodnevni pešizlet dne 29. junija na Jezersko (42 km) z udeležbo 15. Celo leto se je prehodilo 125 km. — S telovadbo se je vršil izlet dne 6. avgusta na Jesenicah (skupno z drugimi sokolskimi društvii), kjer je telovadila naša prva vrsta na bradlji in mizi. Udeležba 24 članov v kroju. Dne 15. avgusta pa smo priredili izlet s telovadbo v Škofjo Loko. Takrat se je zbralo 31 članov v kroju, izmed katerih jih je 19 nastopilo v treh vrstah na drogu, konju, bradlji, kozi, v skoku ter pri skupnih prostih vajah. Telovadba se je takrat izvršila jako povoljno in častno za naše društvo. Poleg tega je društvo nastopilo korporativno z zastavo (24 članov v kroju) pri slavnosti odkritja Prešernovega spomenika ter pri pogrebu umrlih treh bratov. Po deputaciji 4 članov je bilo zastopano društvo dne 17. septembra v Zagrebu ob 30letnici ondotnega Sokola. — O izletih in nastopih se moramo izraziti povoljno, samo število udeležencev bi se lahko in se mora povečati. — Šolski naraščaj je poletel 29. maja v Radovljico. Bilo jih je sicer samo devet, toda s svojim nastopom so pokazali, da ni naše delo pri njih vzgoji zastoj. Dne 8. junija se je vršil izlet ženskega

oddelka v Velesovo in na Sv. Jošt z udeležbo 14, dne 30. julija pa pešizlet obrtnega naraščaja v Škofjo Loko z udeležbo 20. — Glede dveh velikih sokolskih nastopov ob vsesokolskem zletu v Zagreb tega leta in vseslovanskem sokolskem zletu v Prago 1. 1907. moramo opozoriti že danes člane, naj se pripravljajo, da na obeh pokažemo, da delamo, da popravimo, kar smo zamudili. Oba zleta sta zvezana s precejšnjimi stroški za udeležence in misliti je treba na to, da se že sedaj pripravimo tudi v tem oziru. Društvo naj si napravi s prostovoljnimi prispevki sklad, da bo moči poslati čim več članov. Seveda pa je v prvi vrsti misliti na pripravljanje v telovadbi, ker le s tem, ako nas bodo zastopali dobro izvežbani telovadci, bomo napravili vtisk društva, ki dela! Na zdar!

Poročilo se je sprejelo z burnim pritjevanjem. — Na predlog brata staroste sta se izvolila za pregledovalca računov brata Zdravko Novak in Ivan Schwarz. — Ker je na obče prigovarjanje brat Ciril Pirc odločno izjavil, da ne sprejme več mesta staroste, mu je izrekel na predlog brata dr. Josipa Kušarja občni zbor zahvalo na njegovem 8 letnem delovanju. Na predlog brata Miroslava Ambrožiča se je vršila volitev staroste in podstaroste z vzklikom in sta na njegov predlog izvoljena za starosto brat dr. Josip Kušar in za podstarosto brat Vinko Majdič. Tudi volitev odbornikov se je vršila na predlog brata Cirila Pirca z vzklikom in se je izvolil ves stari odbor, na predlog brata Ivana Janca pa se je izvolil na izpraznjeno odborniško mesto brat Ciril Pirc. V imenu vadiateljskega zbora je predlagal podnačelnik brat Janko Sajovic sedanjega marljivega načelnika brata Miroslava Ambrožiča v potrditev. Soglasno potrjeno — Na predlog brata Evgena Sajovica se je vršila volitev odposlancev na zvezni občni zbor z vzklikom in je bilo izvoljenih

vseh 9 dosedanjih odposlancev. — Brat Ciril Pirc je predlagal, naj se z ozirom na zlet v Zagreb napravi mala kolekta. Nabralo se je za izletni sklad K 56.02. — Starosta brat dr. Josip Kušar: „Kakor sem izvedel, in ker so seje zveznega odbora javne, smem povedati, da se je tamkaj ventiliralo vprašanje, ali naj ostane pri stari demokratični navadi, da se med sabo sploh tičemo ali ne, ter da se opusti, oziroma omeji ta naša šega, katero je vpeljal brat Ivan Hribar v Ljubljani že leta 1886. Jaz mislim, da se mi odločno postavimo proti temu, da bi se zopet nazivali častiti ali prečastiti gospod ali mogoče celo prevzvišeni, ter stavim vsled tega resolucijo, da se delegatom za prihodnji občni zbor, oziroma odborovo sejo naroči, da se zavzamejo za to, da ostane pri starem, naj se člani sploh tikajo. Na Češkem je bila ta šega sama ob sebi razumljiva, in menim, da tudi nam Slovencem ni potreba delati v tem vprašanju razkola in separatizma. Kakor je potreba ribi vode, je potreba Sokolstvu bratstva, katero je sploh edina podlaga in prvi pogoj skupnemu delovanju. Kakor hitro pa bode eden več kakor drugi, eden samo navaden brat, drugi pa prečastiti ali prevzvišeni, nastane razkol na škodo Sokolstvu.“ — Resolucija se je sprejela s soglasnim pritjevanjem kakor tudi dodatni predlog, da se ta resolucija sporoči predsedništvu zveze. — Tajnik brat Janko Sajovic je prečital nato razglednico, na kateri vošči starosta zveze brat dr. Vladimir Ravnihar „Gorenjskemu Sokolu“ veselo novo leto — to pa iz razloga, ker je razglednica prepozno došla, da bi jo priložil vabilu na občni zbor. Nato je zaključil brat Ciril Pirc občni zbor. — Potem se je razvila živahna prosta zabava, pri kateri je popeval pod znanim spretnim vodstvom brata Vilka Rusa sl. čitalniški zbor umetne in narodne pesmi.

Poslano.

Ob priliki I. hrvatskega vsesokolskega zleta, ki se bo vršil v začetku septembra t. l. v Zagrebu, priredi podpisana zveza hrvatskih sokolskih društev 14 dnevno razstavo za telesno vzgojo ter pozivljamo slovenske tvrdke, da pri tej priliki razstavijo vse, kar se tiče Sokolstva ali vobče telesne vzgoje.

Zdravo!

Za predsedništvo Zveze hrvatskih sokolskih društev:

Milan Krešič, l. r.
predsednik razstavnega odseka

Dr. Franjo Bučar, l. r.
tajnik razstavnega odseka.